

Metodický deň

Vzdelávame pre čisté ovzdušie

Integrovaný projekt LIFE – Zlepšenie kvality ovzdušia

Jana Paluchová, vedúca oddelenia LIFE
Slovenská agentúra životného prostredia

Základné údaje projektu „populair“

- Projekt trvá 8 rokov, od 1/1/2020 do 31/12/2027
- 14 partnerov (od 2024)
- Znečisťujúce látky: prachové častice (PM₁₀, PM_{2,5}), oxidy dusíka (NO_x), benzo(a)pyrén
- Zdroje: vykurovanie a doprava
- Sieť manažérov kvality ovzdušia

Hlavným cieľom projektu je podpora efektívneho riadenia kvality ovzdušia s cieľom zlepšiť kvalitu ovzdušia a znížiť vystavenie obyvateľstva škodlivým vplyvom látok znečisťujúcich ovzdušie.

Aktivity pre žiakov a školy

- Webové stránky
 - www.populair.sk (aktuality, podujatia, materiály na stiahnutie, videogaléria, audiogaléria atď.)
 - www.dnesdycham.sk (zdroje znečisťovania ovzdušia, znečisťujúce látky, užitočné informácie)
- Podujatia – ŠIŠKA, metodické dni, účasť na výstavách, festivaloch
- Informačné materiály – metodické príručky, pracovné listy, info plagáty atď.
- Ponuka pre školy – manažéri kvality ovzdušia
- Aktivity pre deti, súťaže, kampane
- Ostatné – mobilná aplikácia, články, TV a audiospoty

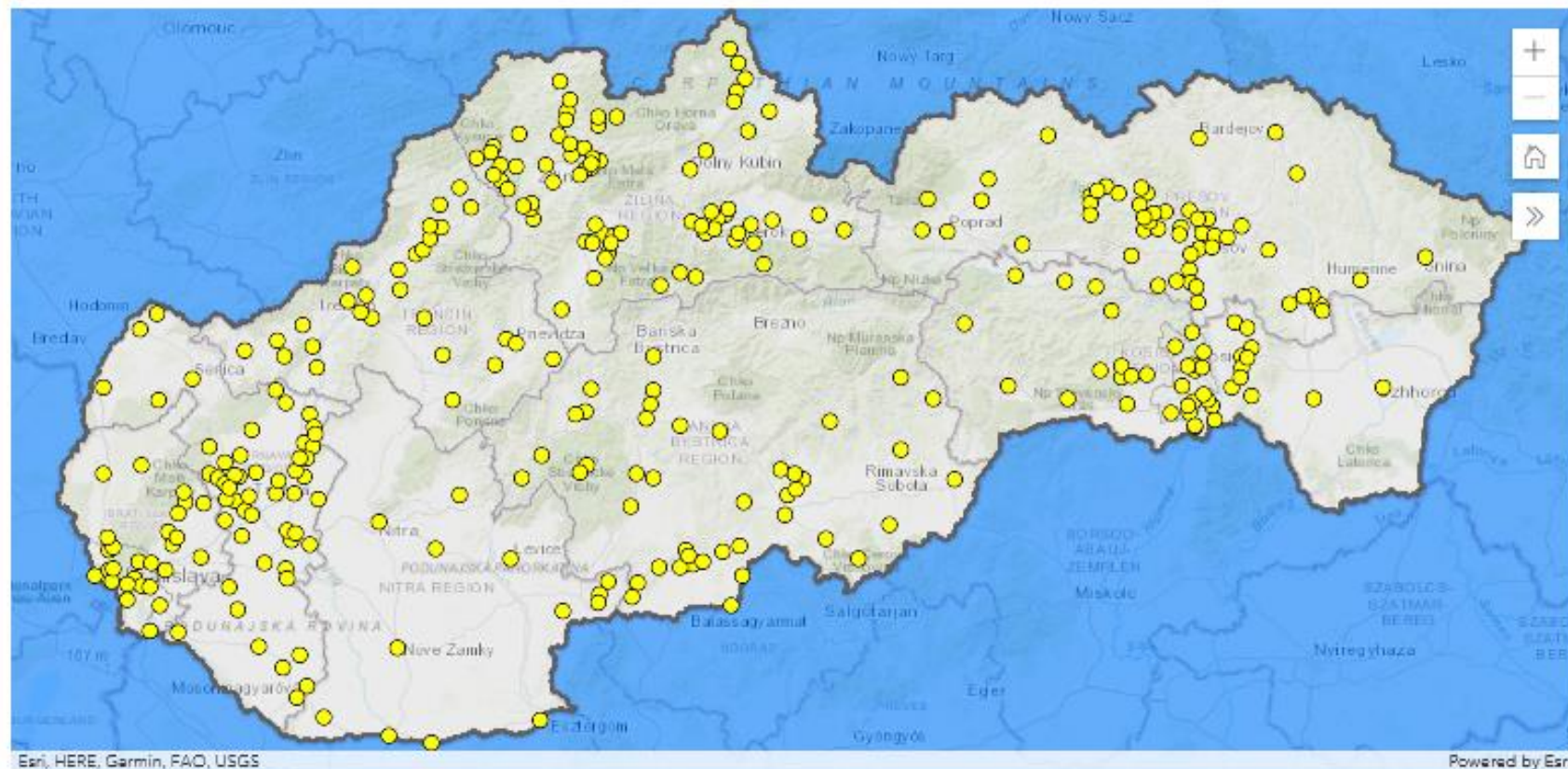

Projektové výstupy na webe

www.populair.sk

AKTUALITY ▾ PODUJATIA ▾ KVALITA OVZDUŠIA MANAŽÉRI KVALITY OVZDUŠIA O PROJEKTE ▾ GALÉRIA ▾ KONTAKT

Mapa aktivít

Termíny podujatí

Domov > Termíny podujatí

Nadchádzajúce podujatia:

07.10.2024 – 09.10.2024

FESTIVAL ENVIRONMENTÁLNYCH VÝUČBOVÝCH PROGRAMOV ŠIŠKA (C2.7)

Festival environmentálnych výučbových programov na tému ovzdušie pre učiteľov, koordinátorov, odborníkov a všetkých priaznivcov environmentálnej výchovy.
Adresa: Patince

15.10.2024 – 18.10.2024

ŠTUDIJNÁ CESTA ZA PÍKLADMI DOBREJ PRAXE V OBLASTI UDRŽATELNEJ MOBILITY (C2.6)

Štvordňová študijná cesta pre primátorov, starostov a ďalších pracovníkov verejnej a štátnej správy, ktorí sa stretávajú s problematikou udrž. dopravy.
Adresa: Rakúsko, Slovensko, Maďarsko

22.10.2024

UDRŽATELNÁ MOBILITA – ODBORNÝ SEMINÁR (C2.6)

Seminár určený zástupcom samospráv a odbornej verejnosti, ktorí sa v rámci svojej pôsobnosti stretávajú s témou udržateľná mobilita.
Adresa: Banská Bystrica

November 2024

termín upresníme

METODICKÉ DNI PRE UČITEĽOV (C2.7)

Štyri metodické dni k príručke Spôsoby zisťovania kvality ovzdušia.
Adresa: bude upresnené neskôr

Podujatia:

Nadchádzajúce podujatia

Archív:

2024
2023
2022
2021
2020

Všeobecný kontakt

@ Všeobecný kontakt:
info@populair.sk
@ Pre médiá:
media@populair.sk
✉ Korespondencia:
Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
🏢 Pracovište:
Šafárikovo nám. 4, 811 02 Bratislava
📄 Na stiahnutie:
Logo (ZIP, 3,3 MB)
Dizajn manuál (PDF, 341 kB)

Kontaktné osoby

Gabriel Adamek koordinátor	gabriel.adamek@enviro.gov.sk
Zuzana Kopinová projektový manažér	zuzana.kopinova@enviro.gov.sk
Simona Belejová projektový asistent	simona.belejova@enviro.gov.sk
Veronika Basta odborný manažér	veronika.basta@enviro.gov.sk
Anastasiya Belak odborný manažér	anastasiya.belak@enviro.gov.sk
Andrea Žitňanová komunikačný manažér	andrea.zitnanova@enviro.gov.sk

Kontaktujte nás

Vaše meno*

Váš e-mail*

Región*

Obec

Zvoľte kategóriu*

Vaša správa*

* Odošlaním formulára súhlasím so spracovaním osobných údajov.
Projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia bude spracúvať vaše údaje uvedené v tomto formulári len na účely riadneho vybavenia vašej požiadavky, podnetu alebo otázky.

Tel – Slovak*: 2 + 3 = Odošlať

Webaplikácia

www.dnesdycham.sk

Ako pomôcť – mobilita

Najväčším zdrojom znečistenia ovzdušia oxidmi dusíka (NO_x) je v rámci EÚ aj SR cestná doprava (44 %). Prevyšuje dokonca energetiku, priemysel, či vykurovanie domácností! Doprava produkuje aj ďalšie znečisťujúce látky – prachové častice (PM), oxid uhoľnatý (CO), ťažké kovy atď. Podľa svetovej zdravotníckej organizácie (WHO), je znečistenie ovzdušia jedným z najväčších environmentálnych rizík pre ľudské zdravie v Európe.

Ak sa chcete inšpirovať a prispieť k lepšej kvalite ovzdušia v našich mestách a obciach, čítajte ďalej.

Na cestu do práce využívajte verejnú dopravu

Ak môžete namiesto jazdy autom dochádzať do práce verejnou dopravou, opláti sa to. Ušetríte nielen financie, ale aj emisie znečisťujúcich látok. Navyše, ak máte v práci flexibilný pracovný čas, môžete skúsiť cestovať mimo dopravnej špičky. Takýto spôsob cestovania je úsporný aj pohodlný.

Na kratšie vzdialenosti sa prepravujte bicykli alebo pešo

Cestujete na krátku vzdialenosť? Približne tretina ciest autom v Európskej únii je kratšia ako 3 kilometre. Použitím dopravných prostriedkov, ako bicykel, kolobežka či prípadne pešou chôdzou, pomôžeme znížiť znečistenie ovzdušia v okolí bydliska, a rovnako aj zlepšiť svoje zdravie. Často ušetríte aj čas – hlavne v časoch dopravnej špičky, keď mnoho vodičov čaká v dopravnej zápche.

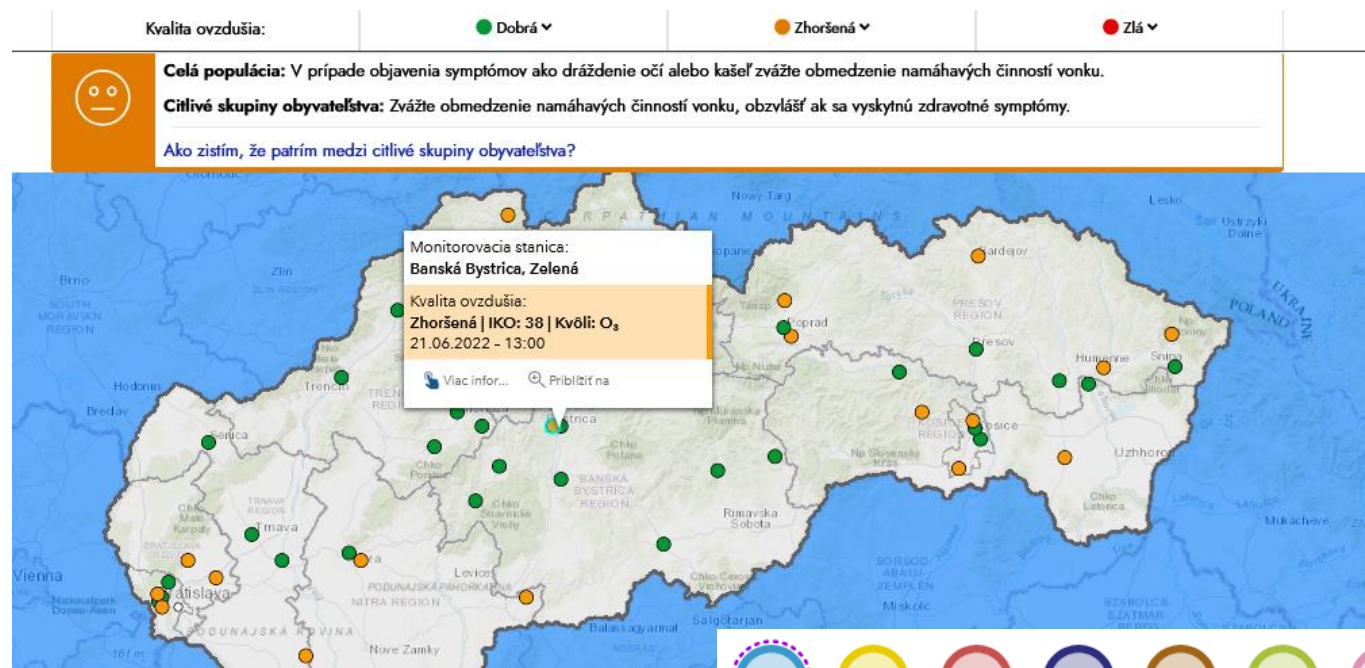
Jazdíte autom hospodárne

Väčšina ciest autom v Európskej únii sa uskutočňuje len s jedným pasažierom. Riešením je carpooling. Zdieľaním ciest autom so susedmi, priateľmi alebo kolegami šetríte palivo a peniaze. Jeden spolucestujúci v aute navyše = o jedno auto na ceste menej. Úmerne klesajú emisie z dopravy.

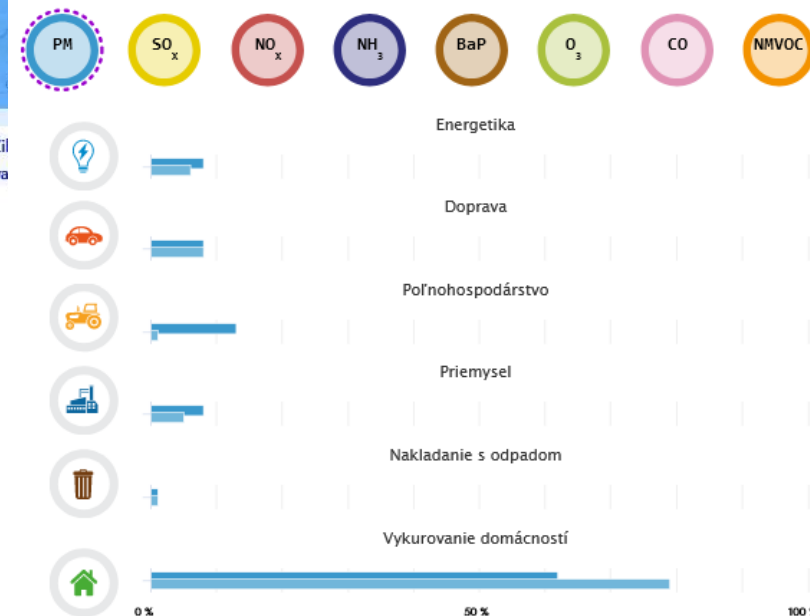
Obmedzte maximálnu rýchlosť na diaľniciach aspoň o 10 km/h

Niekedy aj tak málo, ako zníženie rýchlosti o 10 km/h na diaľnici, dokáže ušetriť spotrebu paliva a financií, a v neposlednom rade zvýšiť bezpečnosť na cestách. Priemerný automobil v Európskej únii najazdí ročne okolo 13 000 kilometrov. Autami jazdíme najmä preto, aby sme ušetrili čas. Príliš rýchla jazda je však pre motor auta neefektívna. Už od rýchlosti 110 km/h stúpa spotreba paliva exponenciálne.

Semafor kvality ovzdušia

Kvalita ovzdušia: dobrá		
Celá populácia	Užite si svoje obvyklé vonkajšie aktivity. Otvorte okná a vpusťte dnu čerstvý vzduch.	
Citlivé skupiny obyvateľstva	Užite si svoje obvyklé vonkajšie aktivity. Otvorte okná a vpusťte dnu čerstvý vzduch.	
Kvalita ovzdušia: zhoršená		
Celá populácia	V prípade objavenia symptómov ako dráždenie očí alebo kašeľ zvážte obmedzenie namáhavých činností vonku. Vetrajte len krátko a intenzívne.	
Citlivé skupiny obyvateľstva	Zvážte obmedzenie namáhavých činností vonku, obzvlášť ak sa vyskytnú zdravotné symptómy. Namiesto vetrania vážte použitie čističky vzduchu.	
Kvalita ovzdušia: zlá		
Celá populácia	Pokiaľ je to možné presuňte namáhavé činnosti v exteriéri na inokedy. Znížte frekvenciu vetrania, prípadne zapnite čističku vzduchu.	
Citlivé skupiny obyvateľstva	Vyhňte sa namáhavým aktivitám vonku. Nevetrajte, resp. vetrajte v nevyhnutných prípadoch. Zapnite čističku vzduchu. V krajných prípadoch zvážte použitie respirátora.	

Podujatia

<https://www.populair.sk/sk/podujatia>

„To podstatné je očiam neviditeľné.“
Antoine de Saint-Exupéry (Malý princ)

z dopisy pochádzajú zvešňujúce látky, ktoré pri vdychovaní ohrozujú zdravie? Problémom sú výfukové plyny automobilov a spalovacích motorov, zvierací prach požívaný človekom a odlienené bradavové vylučovacia a pramienky. Zvešňujúce vyzrádajú rôzne spôsobmi výskumu ochorenia dýchacích ciest, sluhov, pomaly trávený a ďalšie formy prachov. Podľa Európskeho environmentálneho agentúry (EEA) zvešňujúce vyzrádajú každoročne spôsobujú viac ako 1 200 predčasných smrteľných

Ak vám to zdravie dovoľí:

- prejdite cestu do školy pešo, na bicykli či kolobežke;
- využívajte priestriedky verejnej hromadnej dopravy, ak je to možné, vystúpte skôr a prejdite aspoň časť cesty pešo;
- dohadnite sa so spolužiakmi na spoločnej ceste pešo, počas ktorej sa môžete spolu rozprávať, vytvárať nové kamarátstvo, vlniť sa i bližšie spoznávať okolie;
- zapojte rodičov a zorganizujte si cestu do školy „nebusom“ – spoločnú sešiu cestu detí s dozornou

Vytvorte si Školský plán mobility. Zhrňte priestor v okolí školy a uvažujte si, kde sú problémy pri ceste pešo. V spolupráci s učiteľmi navrhnete, ako ich riešiť. Pokúste sa nájsť predstier a odhorušenosť so zodpovednými zástupcami samosprávy.

Zlepšite kvalitu ovzdušia

ponohdy. Súčasne si zlepšime vzťahy,

Zlepšme bezpečnosť v komunite
Zníženie intenzity dopravy v okolí školy
v rannej špičke vytvára bezpečnejšie a zdravšie
prostredie pre žiakov i celkovú kvalitu života

Urobme cesty do školy zdravými a bezpečnými!

Prečo obmedziť cestovanie autom do školy?

Pomenujme si problémy

Dotazníkový prieskum a pocitové mapy

Ako podporiť cestovanie detí do školy pešo a na bicykli

Príklady infraštruktúrnych opatrení

Príklady mäkkých opatrení a kampaní

Možné účinky na zdravie

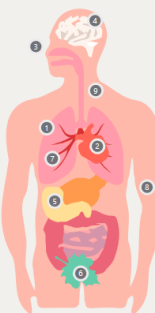
1	zhoršenie respiračných ochorení
(astma, bronchitída)	5	riziko rozvoja nádorových ochorení
2	zhoršenie srdcovocievnych ochorení
(srdcové záchvaty, nepravdivý pulz)	6	vplyv na reprodukčný systém
3	dráždenie očí, nosa a hrdla	7	zmeny v zložení krvi
4	vplyv na centrálny nervový systém
(únava, bolesti hlavy, závraty,
zvracanie)	8	alergické reakcie a zápal
		9	pochyby imunitného systému
- Ochránené sú najmä deti, tehotné ženy, starší*

Znečisťujúce látky

Zdroje znečistenia

- Energetika
 Domácnosti
 Priemysel
 Doprava
 Poľnohospodárstvo
 Odpad

Kampane

Šarkaniáda

- poukázať na dôležitosť čistého ovzdušia a problém so znečisťovaním životného prostredia;
- vytvoriť posolstvá ovzdušiu.
- Kampaň prebiehala od 4. do 13.10.2024, plánujeme ďalšie ročníky
- Na FB populair sa zapojilo viac než 60 škôl, uverejnili cca 600 fotografií a desiatky videí
- Na ŠIŠKA 2024 účastníci zostrojili šarkana s posolstvami pre čisté ovzdušie
- **Do školy po vlastných** – aktivita pre školy a plánovaná súťaž
- **Kampaň k ovzdušiu** po vzore „KlimaTYzuj“ sa na šk. rok 2025-2026 v príprave

Ostatné komunikačné kanály

Mobilná aplikácia

TV a audiospoty

Sociálne siete

Články v novinách a časopisoch

Newsletter

Diskusie v TV a rozhlase

Reklama v supermarketoch a autobusoch

Jana Paluchová
vedúca oddelenia LIFE, Slovenská agentúra životného prostredia

Ďakujem za pozornosť

Projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia (LIFE18 IPE/SK/000010) podporila Európska únia v rámci programu LIFE

Spolufinancované Európskou úniou. Vyjadrené názory a stanoviská sú výlučne názormi autora/autorky/autorov a nemusia nevyhnutne odrážať názory Európskej únie alebo CINEA. Európska únia ani orgán poskytujúci grant za ne nenesú zodpovednosť.

Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov štátneho rozpočtu SR prostredníctvom Ministerstva životného prostredia SR.

